

In deze memo geef ik een aanzet voor het gesprek in de werkgroep die zich vanuit de NVTZ gaat buigen over de thema's Risico en Veiligheid vanuit het perspectief van de toezichthouder.

Aspecten aan R&V

Allereerst de notie dat dit thema vanuit verschillende aspecten kan worden belicht. Ik onderscheid:

- de bedoeling van de instelling
- de bedoeling van het toezicht
 - o ontwikkeling governance
 - o werkgeverschap
- het primaire proces
 - o organisatie
 - o kwaliteit
 - o systemen
 - o ethiek
- de ondersteunende processen
- de conditionerende aspecten van de bedoeling
 - o juridisch
 - o sociaal
 - o gebouwend
 - o financieel
 - o psychologisch
- maatschappelijk
 - o VUCA-wereld
 - o eigenaarschap
 - o stelsel
 - o wet- en regelgeving
 - o imago/publiciteit
- filosofisch
 - o verlichting
 - o maakbaarheid
 - o control
 - o ruimte gevend
 - o vertrouwen
 - o normatief
 - o prescriptief
 - o contextueel
 - o contingent

Behalve dit onderscheid, zie ik ook nog verschillen in de manier waarop het thema door de NVTZ kan worden geagendeerd:

- narratief
 - o visueel
 - o auditief
 - o schriftelijk

Een calamiteit in uw zorginstelling

De eerdere publicatie van de NVTZ over het thema Toezicht bij calamiteiten (Een calamiteit in uw zorginstelling, 2013) steekt in op het vergroten van bewustzijn. Maar is te beschouwen als een

richtlijn en daarmee bekend de commissie zich tot het besef dat toezien een normatief aspect in zich heeft.

Direct in de inleiding geeft de commissie zich er rekenschap van dat de rolopvatting van de RvT cruciaal is voor de wijze waarop die zijn verantwoordelijkheid neemt als een calamiteit de instelling treft. Maar ook van de contextualiteit van het vak. De normatieve kant wordt geplaatst naast het belang van het goede gesprek (het narratieve). Na dat goede gesprek dient een en ander neer te slaan in goede afspraken, lees protocollen.

In de hoofdstukken komen respectievelijk de volgende aan de orde:

1. Waarvoor is de RvT verantwoordelijk: rolvastheid, relatie met RvB, juridische positie, ethiek (angst), normatief (je moet het onderwerp wel op de radar hebben of zetten), risicomanagement, cultuur
2. Samenwerken, leren en reflecteren: spanning tussen RvB en RvT vs. samenwerking, waartoe van toezicht, informatievoorziening, competenties RvT, scholing (normatief)
3. Wat is een calamiteit voor de RvT? IGJ, wet- en regelgeving
4. Goed voorbereid: versterken intern toezicht, aansluiten bij extern toezicht IGJ (normatief), in control, geen verrassingen, goede communicatie
5. Toezicht bij een calamiteit: prescriptief (beheersplan), logboek RvB (descriptief), crisiscommunicatie
6. Toezicht en voorkomen van calamiteiten: signaleren risico's, in control, informatieprotocollen (normatief)
7. Borging en implementatie: normatief, narratief, scholing
8. Handhaving en afstemming met de IGJ: prescriptief

Reflectie:

- Er worden diverse aspecten die relevant zijn niet meegenomen
- Het is goed je ook bewust te zijn van de diverse risicoparadoxen die te onderscheiden zijn. Een veilige omgeving leidt nogal eens tot riskant gedrag. Een volledig geprotocoliseerd zorgsysteem dwingt professionals een kant op die geregeld tot slechte of zelfs schadelijke zorg leidt. (HMR 145, 2012)